

СТАНОВИЩЕ

от Доц д-р Павлина Йорданова-Лалева – д.м.

Зав. катедра „ Физика ,биофизика ,предклинични и клинични науки“
Факултет Фармация при МУ –Плевен

Относно конкурс за заемане на академичната длъжност “Професор” по научната специалност Клинична лаборатория към катедра „Клинична лаборатория,клинична имунология и алергология “ към факултет „Здравни грижи” на Медицински университет – Плевен, обявен в ДВ, брой 46 от 11.06.2019г.

Съгласно заповед на Ректора на МУ – Плевен № 1636/ 03.07.2019г. и Решение на Академичния съвет (протокол №20 от 01.07.2019г.) като вътрешен член на Научното жури прегледах подадените документи за кандидатстване на единствения кандидат Доц д-р Аделаида Лазарова Русева д.м. Доцент и ръководител катедра „Клинична лаборатория,клинична имунология и алергология“ факултет „ Здравни грижи“ при МУ –Плевен.

Образование, квалификация и професионална реализация:

Доц д-р Аделаида Русева е завършила висше образование с магистърска степен по Медицина в МУ Плевен през 1982г.

Започва работа като ординатор терапевт в СБНМП Плевен ,а през 1983г е аспирант в Клиничната лаборатория при ВМИ-Плевен.

След успешно защитена кандидатска дисертация и изпит за специалност по Клинична лаборатория през 1986г. е назначена в централна клинична лаборатория на ВМИ-Плевен, като от 1996 е главен асистент ,а от 2006 Доцент към МДКЛ при УМБАЛ Г.Странски – Плевен.

От 2013 г. до момента е Началник на същата МДКЛ и ръководител катедра „Клинична лаборатория,клинична имунология и алергология“ при МУ-Плевен.

Научна дейност, научна активност и научни приноси

Научна дейност: Доц. д-р Аделаида Лазарова Русева участва в конкурса за академичната длъжност „професор“ с общ брой 50 научни трудове направени след придобиване на званието „доцент“.

- Хабилитационен труд във връзка с процедурата под формата на монография „Чернодробни биомаркери.Лабораторни и клинични аспекти“. 2018г-

- 49 научни труда от които 11 публикации и една под печат в чужди и български издания реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science и 37 публикации в чужди и български нереферирани списания или сборници с публикации в пълен текст.

Единствен автор е в 4 публикации, първи автор в 4 публикации и втори автор в 10.

Документирани са общо 78 цитирания на научните публикации:

/ 30 са в чужди източници, от тях 19 са цитирани и индексирани в Scopus и Web of Science и 48 български цитирания /

Общ IMPACT фактор на списанията с публикации и резюмета - 41.92, като общият IF на списанията с публикации в пълен текст е 4,58

Публикуван университетски учебник „Лабораторна техника и апаратура „ Изд. център МУ-Плевен 2015г.

Научна активност: Доц. А. Русева е представила:

- 39 участия в научни форуми, от тях 15 са участията в научни форуми в чужбина и 24 участия в България.
- Научен ръководител е на 2 докторанти, от които единият е защитил успешно .
- Участия в научни журита : 7 за придобиване на образователно научна степен „доктор“, 4 за академична длъжност „доцент“ и 1- за“ професор“
- Член е на Съюз на учените в България, клон Плевен, Член на управителния съвет на Българското дружество по клинична лаборатория.
- Член на изпитна комисия за провеждане на държавен изпит за придобиване на специалност по клинична лаборатория от 2015г.
- Участие в 14 научноизследователски проекта на МУ-Плевен и едно участие в национален научен проект.

Научни приноси Научната дейност на доц. Русева е свързана със задълбочено проучване на ролята в диагностичния процес на лабораторни маркери от различни области на клиничната лаборатория. При това наред с рутинните показатели се проучват и нови за клиничната практика показатели при основни социално значими заболявания :

1. Проучени са лабораторни маркери и индекси при чернодробни заболявания- цироза, хроничен хепатит В и С, стеатоза на черния дроб . Проведените системни и задълбочени изследвания в тази насока обхващат голям брой пациенти и имат важна практическа стойност в ежедневната медицинска дейност на специалисти като терапевти, гастроентеролози и лабораторни лекари. Като наред с рутините лабораторни показатели като ензими – AST, ALT, GGT показатели на хемостазата, концентрация на Tg, ALB, PLT и др. е проучена ролята на индекси като APRI и FIB4 за откриване на хепатална фиброза.

За пръв път в България са изградени референтни стойности за директни и индиректни маркери на чернодробната фиброза .

2. Принос за практиката са и проучванията на лабораторни маркери при бъбречни заболявания , есенциална хипертония , сърдечно- съдови и мозъчни увреждания. За първи път е проучена прогностичната роля на хомоцистеина по отношение на риск от съдови инциденти в българска група пациенти на хемодиализа.

3. Важен принос за практикуващите лекари е проучването за ролята на отношението албумин/креатинин и микроалбуминурия като чувствителни биомаркери при пациентите с есенциално хипертония , както и по голямата диагностична точност на все още малко използвания в практиката Цистатин С като маркер за ранна бъбречна увреда.

4. Принос за кардиологичната практика е направената клинично-биохимична оценка за степента на риска и предиктивната стойност на инхибитора на плазминогена при пациенти с остър коронарен синдром, както и анализа по отношение честотата на рисковите фактори като холестерол, захарен диабет и др.

5. Проучванията свързани с изследване нивата и взаимовръзката на цинк, селен , мед и антиоксидантни ензими при артериалната хипертония има

практически принос по отношение препоръките към пациентите за приема на хранителни добавки , диети и храни с тези микроелементи.

Цялостната научна дейност и приносите от нея са резултата от дългогодишната практика на авторката като специалист по клинична лаборатория. Те отразяват задълбочените и познания и опит в клинично-лабораторната диатностика .

Учебно-преподавателската дейност Доц. д-р Аделаида Русева има над 23 годишна преподавателска дейност в отделните факултети и медицинския колеж на МУ - Плевен.

Тя е изграден преподавател с богат професионален опит , титуляр в обучението по клинична лаборатория на студенти по медицина, медицинска сестра , акушерка , медицински лаборант, специалност ОКОЗ и медицинска козметика. Преподавател и на дисциплините биохимия и патобиохимия и лабораторна техника и апаратура в медицински колеж. Автор на учебните програми на преподаваните дисциплини, ръководител на специализанти и докторанти. От 2008г. участва в чуждоезиково (на английски език) обучение по клинична лаборатория и изпити на студенти по медицина.

Заклучение: Доц. д-р Аделаида Лазарова Русева е единствен кандидат в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ за нуждите на катедра „Клинична лаборатория, клинична имунология и алергология“.

Тя е изграден и авторитетен специалист с широк спектър от професионални и научни интереси, както и с богат преподавателски опит.

Научноизследователската и дейност е насочена към важни медико-социални и интердисциплинарни проблеми в областта на различни области от клничната медицина .

Обобщените наукометрични и качествени показатели на научно-изследователската и учебно-преподавателска дейност на Доц. д-р Аделаида Лазарова Русева покриват изискванията на ЗРАСБ и Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен за заемане на академичната длъжност „професор“

На основание на изложените факти убедено давам своята висока оценка и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на академичната длъжност „професор“ на Доц. д-р Аделаида Русева .

22.08.2019г.

Доц д-р П.Иорданова-Лалева, дм

STATEMENT

by Assoc. Prof. Dr. Pavlina Yordanova-Laleva - DM.

Department of Physics, Biophysics, Preclinical and Clinical Sciences

Faculty of Pharmacy at the Medical University - Pleven

Concerning the Contest for Occupation of the Academic Position "Professor" in the Scientific Specialty Clinical Laboratory of the Department of Clinical Laboratory, Clinical Immunology and Allergology of the Faculty of Health Care of the Medical University - Pleven, announced in State Gazette, issue 46/11.06.2019.

According to an order of the Rector of the Medical University - Pleven № 1636/03.07.2019 and Decision of the Academic Council (Protocol No 20/1 July 2019) as an internal member of the Scientific Jury, I reviewed the applications submitted for the sole candidate Assoc. Prof. Dr. Adelaida Lazarova Ruseva, MD. Associate Professor and Head of the Department of Clinical Laboratory, Clinical Immunology and Allergology, Faculty of Health Care at the Medical University - Pleven.

Education, qualification and professional realization:

Assoc. Prof. Adealida Ruseva has a master's degree in medicine from the Medical University of Pleven in 1982.

She started working as an internist at Emergency care station, Pleven and in 1983 became a postgraduate student at the Clinical Laboratory at Higher Medical Institute - Pleven.

After successfully defending her PhD degree and examination for a specialty in Clinical Laboratory in 1986 she was appointed at the Central Clinical Laboratory of HMI-Pleven. Since 1996 she is Chief Assistant Professor and since 2006 - Associate Professor at the Clinical Laboratory at University Hospital "D-r G. Stranski" - Pleven.

From 2013 until now she is Head of the same Clinical Laboratory and Head of the Department "Clinical Laboratory, Clinical Immunology and Allergology" at MU-Pleven.

Scientific activity and scientific contributions

Scientific activity: Assoc. Prof. Dr. Adelaida Lazarova Ruseva participates in the competition for the academic position "Professor" with a total of 50 scientific papers made after obtaining the title of "Associate Professor".

- Habilitation work in connection with the procedure in the form of a monograph "Liver biomarkers. Laboratory and clinical aspects", 2018.

- 49 scientific works, of which: 11 publications and one in print, in foreign and Bulgarian editions referenced and indexed in Scopus and Web of Science and 37 publications in foreign and Bulgarian non-refereed journals or full text publications.

She is the only author in 4 publications, the first author in 4 publications and the second author in 10.

A total of 78 citations to scientific publications have been documented: 30 are in foreign sources, 19 of them are cited and indexed in Scopus and Web of Science and 48 are in Bulgarian sources./

The total IMPACT factor of publications journals and abstracts is 41.92, with the total IF of journals with publications in full text being: 4.58.

Published University Textbook "Laboratory Equipment and Analyzers" Publishing Center: MU-Pleven, 2015.

Assoc. Prof. A. Ruseva has presented:

- 39 participation in scientific forums, of which 15 participation in scientific forums abroad and 24 in Bulgaria.

- She is a supervisor of 2 PhD students, one of which is successfully defended.

- Participation in scientific juries: 7 for doctoral education, 4 - for academic position of Associate Professor and 1 - for "Professor"

- Member of the Union of Scientists in Bulgaria, Member of the Management Board of the Bulgarian Society for Clinical Laboratory.

- Member of the examination committee for conducting the state examination for acquiring a specialty in Clinical Laboratory since 2015.

- Participation in 14 research projects of MU-Pleven and one participation in a national scientific project.

Scientific contributions: The research activity of Assoc. Prof. Ruseva is related to the in-depth study of the role of laboratory markers from different areas of the clinical laboratory in the diagnostic process. In addition to routine indicators, also new indicators for clinical practice in major socially significant diseases are being investigated:

1. Laboratory markers and indices for liver diseases - cirrhosis, chronic hepatitis B and C and liver steatosis have been studied. The conducted systematic and in-depth research in this area covers a large number of patients and has important practical value in the daily medical activities of specialists such as therapists, gastroenterologists and laboratory doctors. Along with routine laboratory parameters such as enzymes AST, ALT, GGT, indicators of hemostasis, concentration of Tg, ALB, PLT and others, the role of indices such as APRI and FIB4 in detecting hepatitis fibrosis has been studied.

For the first time in Bulgaria reference values for direct and indirect markers of liver fibrosis have been established.

2. Contribution to the practice is the research of laboratory markers for kidney disease, essential hypertension, cardiovascular and brain damage. For the first time, the prognostic role of homocysteine in the risk of vascular incidents in a Bulgarian group of hemodialysis patients was examined.

3. An important contribution to the practice is the study of the role of albumin/creatinine ratio and microalbuminuria as sensitive biomarkers in patients with essential hypertension, as well as the greater diagnostic accuracy of the still little used cystatin C as a marker of early renal impairment.

4. A contribution to the cardiology practice is the clinical and biochemical assessment of the degree of risk and predictive value of the plasminogen inhibitor in patients with acute coronary syndrome, as well as the analysis of the frequency of risk factors such as cholesterol, diabetes mellitus and others.

5. Studies related to the research of the levels and interrelationships of zinc, selenium, copper and antioxidant enzymes in arterial hypertension have made a practical contribution to the recommendation to patients to take nutritional supplements, diets and foods with these trace elements.

The whole scientific activity and its contributions are the result of the author's long-standing practice as a specialist in a clinical laboratory. They reflect the in-depth knowledge and experience in clinical laboratory diagnostics.

Academic Activities: Assoc. Prof. Dr. Adelaida Ruseva has over 23 years of teaching experience in the various Faculties and Medical College of the Medical University - Pleven.

She is a well-educated teacher with rich professional experience, a holder of clinical laboratory training for students in medicine, nurse, midwife, medical laboratory assistant, specialists in protection and control of public health and medical cosmetics. She is a lecturer in the

disciplines of Biochemistry and Pathobiochemistry and laboratory equipment and analyzers in the Medical College. She is the author of the syllabuses of the taught disciplines, leader of postgraduate and doctoral students. Since 2008 participates in a foreign language (English) clinical laboratory training and medical student exams.

Conclusion: Assoc. Prof. Dr. Adelaida Lazarova Ruseva is the only candidate in the announced competition for the occupation of the academic position "Professor" for the needs of the Department of Clinical Laboratory, Clinical Immunology and Allergology.

She is a well-established and reputable specialist with a wide range of professional and scientific interests, as well as with extensive teaching experience.

Her research activity is focused on important medico-social and interdisciplinary problems in different areas of clinical medicine.

The summarized scientometric and qualitative indicators of the research and teaching activity of Assoc. Prof. Dr. Adelaida Lazarova Ruseva cover the requirements of Law for the Development of Academic Staff and the Regulations for the Development of Academic Staff in the Medical University of Pleven for the occupation of the academic position "Professor".

On the basis of the above facts, convinced of my appreciation and recommend to the honorable members of the scientific jury to vote positively for the award of the academic position of "Professor" to Assoc. Prof. Dr. Adelaida Ruseva.

22/08/2019

Assoc. Prof. Dr. P. Yordanova-Laleva, MD

